

Súd: Okresný súd Partizánske
Spisová značka: 4Ps/4/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3619200878
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 07. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Božena Brinčíková
ECLI: ECLI:SK:OSPE:2021:3619200878.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Partizánske sudkyňou JUDr. Boženou Brinčíkovou vo veci spôsobilosti na právne úkony X. T., C.. XX.XX.XXXX, S. M., D. Č. S. M. X, W. H. XXXX/X, Č. U., zastúpeného opatrovníkom S. Q., C.. XX.XX.XXXX, S. M., W. XXXX/XX a procesným opatrovníkom Mesto Partizánske, o navrátenie spôsobilosti na právne úkony

rozhodol:

I. Súd zrušuje rozsudok Okresného súdu Partizánske zo dňa 27.09.2017 č.k. 2Ps/4/2016-80 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 14.11.2018 č.k. 17CoP/26/2018-152 a vracia X. T., C.. XX.XX.XXXX A. M., D. S. M. spôsobilosť na právne úkony v celom rozsahu s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku.

II. Súd mení rozsudok Okresného súdu Partizánske zo dňa 27.09.2017 č.k. 2Ps/4/2016-80 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 14.11.2018 č.k. 17CoP/26/2018-152 tak, že zrušuje ustanovenie opatrovníka S. Q., C.. XX.XX.XXXX A. M., D. S. M., W. XXXX/X6 za opatrovníka X. T., C.. XX.XX.XXXX A. M., D. S. M. s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku.

III. Súd štátu náhradu trov konania nepriznáva.

IV. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1) Osoba, ktorej spôsobilosť na právne úkony bola obmedzená podala na tunajšom súde návrh o navrátenie spôsobilosti na právne úkony. Odôvodnila ho tým, že na základe jej podania zo dňa 17.05.2019 jej Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky oznámilo, že z informácie vyžiadanej z odboru zdravotnej starostlivosti GR ZVJS vyplýva, že je v dispenzárnej starostlivosti psychiatra, avšak diagnóza schizofrénia nebola u nej zistená a jej zdravotný stav nie je prekážkou výkonu trestu odňatia slobody.

2) Jej opatrovník v písomnom vyjadrení k návrhu uviedol, že jeho brat sa nikdy nejavil ako schizofrenik. Už pred 20-timi rokmi, keď sa u neho prejavila tzv. schizofrénia si uvedenú diagnózu vymýšľal, aby nemusel nastúpiť na základnú vojenskú službu a na výkon trestu odňatia slobody. Vie to preto, že mu to jeho brat sám povedal. V živote sa mu celkom darilo. Oženil sa, narodil sa mu syn a mal obchodné aktivity. Zlom nastal keď sa s ním rozviedla manželka, vtedy začal fetovať, piť a hrať automaty. Podľa jeho názoru jeho brat nie je schizofrenik. Je feťák, povaľač, slaboch a nikdy nič nedotiahol do konca a vždy všetko za neho vybavovala matka.

3) X. T. na pojednávaní dňa 08.09.2020 uviedol, že dňa 03.04.2017 bol prepustený z hospitalizácie v Psychiatrickej nemocnici Veľké Zálužie, kde bol od 15.03.2017. Pri tejto hospitalizácii prišli na to, že

nie je schizofrenik. Robili mu psychodiagnostické vyšetrenie so záverom - prítomnosť procesuálneho ochorenia sa nepotvrdila ani znaky svedčiace pre ochorenie schizofrénia. Pokiaľ ide o znalecký posudok MUDr. Kvasničku, tento bol za ním v Psychiatrickej nemocnici Veľké Zálužie počas hospitalizácie, ktorá predchádzala hospitalizácii od 15.03.2017 do 03.04.2017, v zimnom období. V tomto období užíval drogy. Počas zimy býval na záhradke, pretože sa mu to páčilo. Keď bolo vonku -20 C tak si buď vymýšľal alebo poprosil lekárku, aby prečkal zimu v Záluží. Tá mu niečo popisala a takto bol hospitalizovaný asi 3x. Po návrate z hospitalizácie 03.04.2017 sa ubytoval v útulku pre bezdomovcov. Zamestnal sa v spoločnosti Vegum a.s., kde mal na starosti 7 lisov. Prokuratúre doručil oznámenie o jeho zdravotnom stave, že nemá schizofrénia a že si to v mladom veku vymýšľal, aby zakryl trestné činy z roku 1997. MUDr. Majzlanová mu v rámci liečby podávala liečiva intravenózne vo forme injekcie. To nechcel, keďže vedel, že nie je chorý, no súdom mal uložené ochranné liečenie, ktorému sa podroboval. Podávali mu lieky neuroleptiká, ktoré ovplyvňujú mozog. MUDr. Majzlanová mu to neuznala, pretože v závere z prepúšťacej správy mu uviedli "reziduálna schizofrénia", čo je prekonaná schizofrénia. Psychicky túto situáciu nezvládol a opäť začal užívať drogy. Nezvládol už ani prácu. Opäť začal behať, drogovať, odišiel z útulku a zaplatil si podnájom. Opäť sa pokúsil zamestnať sa. Nezvládol to, keďže ho ovplyvňovali lieky. Drogovú závislosť nedokázal zvládnuť a opäť prišiel o prácu. Platil si podnájom, žil normálne ale bol drogovovo závislý. V roku 2018 išiel pred dom človeka, ktorý mu ukradol peniaze, kde na neho kričal. Bol pod vplyvom liekov a keď odchádzal, kopol do bráničky, ktorá sa otvorila. Vošiel do dvora a búchal mu na dvere. Z boku mali k domu pristavenú garáž, kde bolo otvorené okienko. Cez okienko sa preštvral do garáže, kde hľadal nejaké cenné veci, ktoré by zobral a predal. Za tento skutok bol odsúdený. Okrem toho bol odsúdený aj za to, že mal pri sebe onkologické lieky na tíšenie bolesti. Vo výkone trestu bol od 30.04.2018 do 30.04.2020. Súdom mu bolo uložené aj ochranné liečenie. Súdny znalec MUDr. Segeda, ktorý vypracoval znalecký posudok, posudzoval jeho zdravotný stav aj v roku 2015. Ten nechcel uznať, že prvý posudok bol urobený na základe jeho výmyslov. Odvolal sa a žiadal, aby mu odvolací súd zmenil psychiatrickú liečbu na toxikomanickú a to z dôvodu, že trestné činy spáchal pod vplyvom drog a nie schizofrénie. Po prepustení z výkonu trestu sa ubytoval vo Veľkých Uherciach v chatovej oblasti u známeho S. H.. Za ubytovanie platil 200 € mesačne. Príjem mal iba z invalidného dôchodku. Dňa 12.07.2020 odišiel do Prahy, kde si našiel prácu vo firme, kde má na starosti upratovanie. Od 15.07.2020 pracuje v spoločnosti M2C. Ide o bezpečnostnú firmu, ktorá sa zaoberá bezpečnosťou, upratovaním, informačnou službou, našiel si ubytovanie vo vlastnej izbe v ubytovni. Jeho príjem je asi 25 000 Kč mesačne. Od 12.07.2020 je stále v Prahe. Od prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody neužíva drogy, lieky a ani alkohol. Od 31.07.2019 neužíva žiadne psychiatrické lieky. Pracuje, riadne funguje, nie je spomalený. O vrátenie spôsobilosti žiada z dôvodov, aby sa necítil ako človek menejcenný a aby sa mohol starať sám o seba.

4) Jeho opatrovník na pojednávaní dňa 08.09.2020 uviedol, že v roku 2017 bol jeho brat úplne iný ako je teraz. Jeho osobný názor a postreh v roku 2017 bol taký, že všetko čo mu rozprával a ako sa správal nielen voči nemu, boli len veľké klamstvá. Klamal matku, všetkých. Myslí si, že podľa toho aký vtedy bol, bola pravda čo o ňom napísal MUDr. Kvasnička. Začalo to vtedy, keď sa s ním rozviedla jeho bývalá žena. Viackrát sa stretli, ale nepočúval ho. Pred jeho vzatím do väzby sa stretávali, povedal mu, že si našiel priateľku, že si hľadá robotu. Je pravda, že býval v útulku. V čase od 30.04.2018 do 30.04.2020 bol vo výkone trestu odňatia slobody. Myslí si, že pobyt v ústave na výkon trestu odňatia slobody mu pomohol. Po prepustení z výkonu trestu mu zabezpečil ubytovanie. Tvrdil mu, že už je iný. Mal plán, že ho umiestni do nejakého sociálneho zariadenia, kde by mal bývanie, upratané, opraté, s tým, že mu nájde prácu na 4 hodiny. K tomu sa nedostali, lebo sa stále hádali. Z príjmu by posplácal dlhy, potom by ho odtiaľ zobral a keby mal invalidný dôchodok a príjem, tak by mohol existovať aj sám. Chcel zistiť, či mu to naozaj pomohlo. Všetko vybavil, mal iba nastúpiť, čo on odmietol. Povedal mu, že mu bude dávať peniaze, nech ukáže, či sa dokáže o seba postarať. Po 4 mesiacoch od prepustenia z výkonu trestu sa v podstate stará sám o seba a zatiaľ to zvláda. Má s ním telefonický kontakt, Invalidný dôchodok mu odovzdáva. Mala by mu byť vrátená svojprávnosť na určitú dobu, asi 2 roky, ak to nepokazí, môže mu byť vrátená natrvalo. Brat si vedie knihu o tom, čo robil, aké má nákupy a výdavky. Robí veci, ktoré nikdy predtým nerobil.

5) Procesný opatrovník k návrhu uviedol, že na základe výpovede obmedzeného na spôsobilosti na právne úkony a jeho opatrovníka je za to, aby súd rozhodol v jeho prospech ale len čo sa týka určitých práv, napr. spôsobilosti na nakladanie s peniazmi, tiež aby mohol komunikovať s úradmi, pokiaľ je to možné, na nejakú skúšobnú dobu.

6) Znalčka na pojednávaní uviedla, že v čase vyšetrenia už nebolo u Andreja Lihana prítomné nič z toho čo bolo pôvodne dôvodom obmedzenia spôsobilosti na právne úkony. U neho všetko závisí od toho, či bude dodržiavať abstinenciu od omamných a psychotropných látok. Duševná porucha u neho konkrétne schizofrénia je trvalá, je trvalého charakteru ale pokiaľ bude toto ochorenie udržiavané v remisii a pokiaľ bude zachovaný súčasný spôsob života, toto ochorenie samo o osebe nemusí byť dôvodom na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony.

7) Súd vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľa, jeho opatrovníka, procesného opatrovníka, znalčky, oboznámením obsahu návrhu, vyjadrenia opatrovníka navrhovateľa, výsledku lustrácie v Registri obyvateľov Slovenskej republiky, výsledku lustrácie v Sociálnej poisťovni, výsledku lustrácie ZVJS, odpovede Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, predbežnej prepúšťacej správy z 03.04.2017, lekárskeho záznamu zo dňa 07.04.2017, hlásenia Nemocnice pre obvinených a odsúdených a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Trenčín, znaleckého posudku č. 6/2021, spisu Okresného súdu Partizánske sp. zn. 2Ps/4/2016 a zistil, že spôsobilosť na právne úkony X. T. bola obmedzená rozsudkom Okresného súdu Partizánske zo dňa 27.09.2017, č.k. 2Ps/4/2016-80 tak, že nie je spôsobilý samostatne vystupovať pred súdmi, orgánmi štátnej správy či samosprávy s výnimkou výkonu volebného práva, tiež nie je spôsobilý na majetkovoprávne a dedičské úkony - uzatvárať kúpne zmluvy, darovacie zmluvy, zmluvy o úvere, o pôžičke, byť ručiteľom, prevádzať svoj hnutelý a nehnuteľný majetok na iné osoby, akýmkoľvek spôsobom ho zaťažovať a spísať závet, nemôže samostatne hospodáriť s finančnými prostriedkami a majetkom v sume vyššej ako 15,-€ týždenne a nemôže samostatne rozhodovať o svojej zdravotnej starostlivosti, liečebnej starostlivosti vrátane odmietnutia zdravotnej starostlivosti s výnimkou konania o prípustnosti prevzatia a držania v zdravotníckom zariadení podľa zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku. Zároveň mu súd ustanovil opatrovníka S. Q., ktorý ho zastupoval vo veciach, v ktorých mu bola spôsobilosť na právne úkony obmedzená.

8) Andrej Lihan vykonal dňa 30.04.2020 trest odňatia slobody uložený mu Okresným súdom Partizánske v konaní sp. zn. 2T/58/2018. Od prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody sa postupne začal starať o seba sám. Dňa 12.07.2020 odišiel do Prahy, kde sa od 15.07.2020 zamestnal a našiel si bývanie. Od uvedenej doby býva, pracuje v Prahe a stará sa o seba sám.

9) Zo znaleckého posudku č. 6/2021 vypracovaného znalčkou MUDr. Evou Garajovou vyplýva, že súčasný duševný stav X. T. je stabilizovaný a to psychologicky aj sociálne. Pokiaľ bude abstinovať od psychotropných látok a pokračovať v nastavenom trende života, môže byť prognóza uspokojivá. Od posledného skúmania duševného stavu došlo u neho k priaznivej zmene duševného stavu, ktorá odôvodňuje navrátenie spôsobilosti na právne úkony. Nie sú u neho prítomné halucinácie a bludy. Zamestnal sa, vedie samostatný život, venuje sa záľubám, cvičí, číta, dokáže hospodáriť s financiami. X. T. je možné v celom rozsahu vrátiť spôsobilosť na právne úkony.

10) Podľa §10 ods.2 Občianskeho zákonníka, ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, alebo pre nadmerné požívanie alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov či jedov je schopná robiť len niektoré právne úkony, súd obmedzí jej spôsobilosť na právne úkony a rozsah obmedzenia určí v rozhodnutí.

11) Podľa §10 ods. 3 Občianskeho zákonníka, súd pozbavenie alebo obmedzenie spôsobilosti zmení alebo zruší, ak sa zmenia alebo ak odpadnú dôvody, ktoré k nim viedli.

12) Podľa § 231 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len "CMP") v konaní o spôsobilosti na právne úkony súd rozhoduje o

- a) obmedzení spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony,
- b) zmene obmedzenia spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony,
- c) navrátení spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony.

13) Podľa § 249 ods. 1 CMP ak sú dôvody na zmenu obmedzenia spôsobilosti na právne úkony alebo na navrátenie spôsobilosti na právne úkony, súd rozsudkom skôr vydaný rozsudok zmení alebo zruší.

14) Spôsobilosť na právne úkony fyzických osôb vyjadruje oprávnenie jej nositeľa vlastným konaním robiť právne úkony. Nadobudnutie spôsobilosti vlastnými úkonmi brať na seba práva a povinnosti v plnom

rozsahu ako aj dôvody, pre ktoré možno diferencovať rozsah spôsobilosti na právne úkony fyzických osôb, upravuje Občiansky zákonník. Úprava rozsahu spôsobilosti na právne úkony je možná len na základe rozhodnutia súdu, toto rozhodnutie má účinky ex nunc a rozhodnutie súdu je možné zmeniť alebo zrušiť, ak sa menia okolnosti rozhodujúce pre posúdenie zásahu súdu. Dôvodmi pre zásah do rozsahu spôsobilosti na právne úkony fyzických osôb sú duševná porucha, ktorá nie je len prechodná, alebo nadmerné požívanie alkoholických nápojov, omamných prostriedkov či jedov. Rozhodnutie súdu, ktorým upravuje rozsah spôsobilosti na právne úkony, je významným zásahom do integrity fyzickej osoby, ktorého účelom je predovšetkým poskytnúť ochranu osobám, ktoré pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná nie sú schopné vykonávať niektoré právne úkony. Obmedzenie spôsobilosti na právne úkony je opatrením vykonaným v záujme tých, ktorí v určitej oblasti života nemajú možnosť svoje konanie ovládať alebo jeho následky posúdiť. Súd pri určení rozsahu obmedzenia musí preto prihliadať na okolnosti konkrétneho prípadu a postihnúť týmto obmedzením len tú oblasť života občana, pre ktorú je to nutné v záujme ochrany práv a právom chránených záujmov dotknutej osoby, ako aj v záujme ochrany spoločnosti.

15) Na základe vykonaného dokazovania dospel súd k záveru, že návrh na navrátenie spôsobilosti na právne úkony je podaný dôvodne. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že X. T. od prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody dňa 30.04.2020 postupne začal starostlivosť o svoju osobu zabezpečovať sám. Dňa 12.07.2020 odišiel do Prahy, kde sa zamestnal, pracuje a samostatne hospodári s finančnými prostriedkami. Jeho duševný stav je stabilizovaný. Znalčka v priebehu znaleckého vyšetrovania zistila, že u neho došlo od posledného skúmania duševného stavu k takému zlepšeniu, že to odôvodňuje navrátenie spôsobilosti na právne úkony v celom rozsahu. Nie sú u neho prítomné žiadne halucinácie a ani bludy, abstínuje od alkoholu a metamfetamínu. Sám sa zamestnal, pracuje, cvičí, číta, hospodári s finančnými prostriedkami. Vykonaným dokazovaním neboli zistené žiadne oblasti života, v ktorých by v dôsledku svojho zdravotného stavu nebol schopný cieľavedome konať a uvedomiť si následky svojho konania. Z uvedených dôvodov súd dospel k záveru, že neboli zistené žiadne dôvody, pre ktoré by mal byť X. T. obmedzený na spôsobilosti na právne úkony a neboli zistené ani žiadne oblasti života, v ktorých by nebol schopný v súčasnej dobe konať a uvedomiť si následky svojho konania, a ktoré by odôvodňovali naďalej obmedzenie jeho spôsobilosti na právne úkony. Pri rozhodnutí vychádzal v prvom rade zo záverov znaleckého posudku a výpovede znalkyne, z ktorých jednoznačne vyplýva, že X. T. je možné vrátiť spôsobilosť na právne úkony v celom rozsahu, ale aj z toho, že od júla roku 2020 sa stará o seba sám, je zamestnaný, svoje životné potreby zabezpečuje z vlastného príjmu, s ktorým nakladá. Na základe uvedených skutočností súd X. T. vrátil spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu. Zároveň zrušil rozsudok Okresného súdu Partizánske zo dňa 27.09.2017, č.k. 2Ps/4/2016-80 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 14.11.2018, č.k. 17CoP/26/2018-152, ktorým mu bola obmedzená spôsobilosť na právne úkony. Súčasne súd zrušil aj ustanovenie opatrovníka Bruna Daniela za jeho opatrovníka s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku, keďže nie je naďalej dôvod pre jeho ustanovenie za opatrovníka.

16) Podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

17) Podľa § 57 Civilného mimosporového poriadku, o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

18) Podľa § 58 Civilného mimosporového poriadku, o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí

19) Podľa § 251 Civilného mimosporového poriadku, trovy dôkazov platí štát.

20) Uznesením zo dňa 19.03.2021, sp. zn. 4Ps/4/2019 súd priznal znalkyni znalečné za vypracovanie znaleckého posudku vo výške 411,70 €. Znalčka si uplatnila znalečné aj za výsluch a účasť na pojednávaní dňa 22.07.2021 s tým, že vyčíslenie znaleckého doručí súdu poštou. Štátu tak v čase vyhlásenia rozsudku vznikli v konaní trovy súvisiace so znaleckým dokazovaním spolu vo výške 411,70 €.

21) O náhrade trov konania štátu súd rozhodol podľa § 251 ods. 1 CMP tak, že štátu nepriznal nárok na náhradu trov konania, pretože v konaní o spôsobilosti na právne úkony platí trovy dôkazov štát.

22) O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, tak že žiadne z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia na Okresnom súde Partizánske, písomne v troch vyhotoveniach.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, uvedenie spisovej značky) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Ak povinný dobrovoľne nesplní peňažnú povinnosť, ktorú mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa ustanovení § 38 a nasl. zákona č. 233/1995 Z.z. Exekučného poriadku.

Ak povinný dobrovoľne nesplní povinnosť, ktorú mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na výkon rozhodnutia podľa ustanovení § 370 a nasl. CMP.